

Balders sköna boning

Av Inga-Lill Andersson sosselill@hotmail.com

I Strömslund nära Strömsberg ligger Breidablick, där finns idag en klockstapel. Det är en högt belägen plats med en gudomlig boning för asaguden Balder. *Ett fagrare ställe finns inte*, skrev Snorre Sturlasson i den isländska sagan. Det var mycket rent och fint i salarna på Breidablick, och runt gården närmar sig varken ondska eller olycka. Balder bodde skönt i Breidablick tillsammans med sin maka Nanna och sonen Forsete. Här hade de en betagande utsikt över Göta älv och fallens vilda forsande vatten.

Balder var son till den högste asaguden Oden och makan Frigg. Han var en ljus, bildskön gud och det bodde ingen ondska i honom. Baldersbrå är en blomma liknande präskragen, men med mer flikiga vita blad som kan jämföras med Balders ljusglänsande ögonbryn och långa ögonfransar. Balder var vis, mild och god och en mycket omtyckt ljusgud. Han var den gode, livsglädjens gud och kan även kallas *den ljuse segbaren*. Midsommarfesten har även kallats Baldersbål, då dansen tråddes i den ljusa midsommarnattens fägring och ibland även hade eld i ett bålverk för att hälsa sommaren. Vid jultiden red Balder ut i kylan i en hastig ritt på sina vita hästar för att skåda världen.

Balder hade i sin ungdom haft en svår mardröm om fara för livet. Nu blev han orolig och sökte råd hos de andra åldersvisa gudarna. Balders mamma Frigg avkrävde en ed från allt och alla, att de inte skulle skada Balder. Alla gudar visste nu om Balders särskilda beskydd och försökte ideligen att slänga saker mot Balder, eftersom det ändå inte skulle skada honom.

Ordet Mistelten var växten som inte edsvurit sin trohet mot Balder, och blev därför brodermördarens verktyg. I Vänerbygderna säger man ännu mistel om Rönträdet som växer i floget, flogrön. Smal och högt över slätterna stod en fager Mistelten. Floget kallas den byn som ligger intill Tunhems kyrka vid Hunnebergs branter. Rönnen var förr ett heligt och märkligt träd med en helande kraft. En god slagruta bör alltid skäras av flogrön. Om man bränner Rönnevad, så lär fåren dö, vet di gamle att berätta. Ett spjut eller pil tillverkat av flogrön blev då en dödlig fara för Balder. (Carl Otto Fast Vänerbygdens sägner 1984)

Eftersom Misteln var ljuvligt ung och oskuldsfull behövdes inget löfte av Misteln. Loke insåg beräknande att Misteln inte fått lämna något beskyddarlöfte till Balder. *Elake* Loke, var ganska avundsjuk på den älsklige Balder, och såg därför till att Balder blev dödad av sin blinde broder Höder med ett spjut gjord från Misteln. Loke hade satt en mistelgren i blinde Höders hand och han kastade iväg pilen mot Balder, som genast föll död ned. Gudarna var otröstliga i sin sorg över sin asabroder Balders död. Balder dog snabbt och visade sig därmed inte alls vara odödlig. Hustrun Nannas hjärtesorg var så stark att hon snabbt tynade bort och dog. De båda begravdes i ett brinnande skepp som brukligt var. Efter Ragnarök, jorden och alltings eländiga förstörelse, ska Balder återkomma från dödsriket och styra den nya världen.

Dödsgudinnan Hel beordrade alla i hela världen att gråta över Balders sorgliga död, vilket världen ännu gör i *tjällossningens tårar* som sakta droppande väter jorden. Loke bestraffas ideligen som den ende guden som inte kan begråta och fälla tårar när våren kommer i tjällossningens tid.

Michael Senior. *Vem är vem i mytologin*. Rabén & Sjögren. Tryckt i Italien. 1993
Carl Otto Fast. *Vänerbygdens sägner* 1984